

KESKKONNAMINISTEERIUM

Elektri- ja elektroonikaseadmete tootjavastutus

Piret Otsason

Keskkonnakorralduse osakonna nõunik

05.05.2022

Tootjavastutus - õigusaktid

- ❑ Jäätmete raamdirektiiv - Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/98/EÜ
- ❑ WEEE direktiiv – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/19/EL elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete (elektroonikaromude) kohta

❑ Jäätmeseadus

❑ Määrused

VV nr 65 „Elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete kogumise, tootjale tagastamise ning taaskasutamise või kõrvaldamise nõuded ja kord ning sihtarvud ja sihtarvude saavutamise tähtajad¹“

VV nr 13 „Probleemtooteregistri põhimäärus¹“

Jäätmehierarhia

Jäätmehierarhia:

1. vältimine
2. korduskasutamiseks ettevalmistamine
3. ringlussevõtt
4. muu taaskasutamine
5. kõrvaldamine

Jäätmehierarhiat kohaldatakse prioriteetide järjestuses jäätmetekke vältimist ja jäätmete käitlemist käsitlevates õigusaktides ja poliitikas.

Tootjavastutus

- Probleemtoode
- Tootja
- Laiendatud tootjavastutuse põhimõte

Laiendatud tootjavastutus:

- Julgustab kavandama ja valmistama elektri- ja elektroonikaseadmeid, mis on parandatavad, ajakohastatavad, korduskasutatavad, demonteeritavad, ringlussevõetavad.
- Tagab jäätmete efektiivse kogumise, taaskasutamise, sh korduskasutuseks ettevalmistamise, ringlussevõtu ja nõuetekohase kõrvaldamise.

Tootjavastutus - Tootja

Isik, kes oma majandus- või kutsetegevuse raames kavandab, projekteerib, valmistab, töötleb, müüb või veab sisse tooteid.

- valmistab oma nime või kaubamärgi all elektri- ja elektroonikaseadmeid või laseb elektri- ja elektroonikaseadme projekteerida või valmistada ning turustab seda oma nime või kaubamärgi all Eestis;
- müüb Eestis muude tarnijate valmistatud seadmeid oma nime ja kaubamärgi all edasi;
- laseb majandus- või kutsetegevuse korras Eestis turule elektri- ja elektroonikaseadmeid, mis on pärit teisest Euroopa Liidu liikmesriigist või väljastpoolt Euroopa Liitu;
- müüb elektri- ja elektroonikaseadmeid sidevahendi abil otse Eesti kodumajapidamistele või muudele kasutajatele;

Seadusest tulenevad nõuded

- Registreering – Probleemtooteregister
- Andmete esitamine
- Teadlikkuse suurendamine
- Kogumine
- Käitlus

EL-ist:

- Kogumise sihtarv
- Taaskasutamise sihtarv

Tootjate ühendus

Kohustuste täitmine:

- individuaalselt
- tootjate ühenduse kaudu

Tootjate ühendus:

- tagab jäätmete kogumise ja taaskasutamise korraldamise või finantseerimise
- tagab jäätmete kogumise ja taaskasutamisega seotud andmete kättesaadavuse

Lepingutingimused

Probleemtoodete ostmisel lisada hankesse järgmised tingimused:

- Probleemtooteregistri registreering
- Leping tootjate ühendusega
- Kogumine
- Parandatavus/ toote eluiga

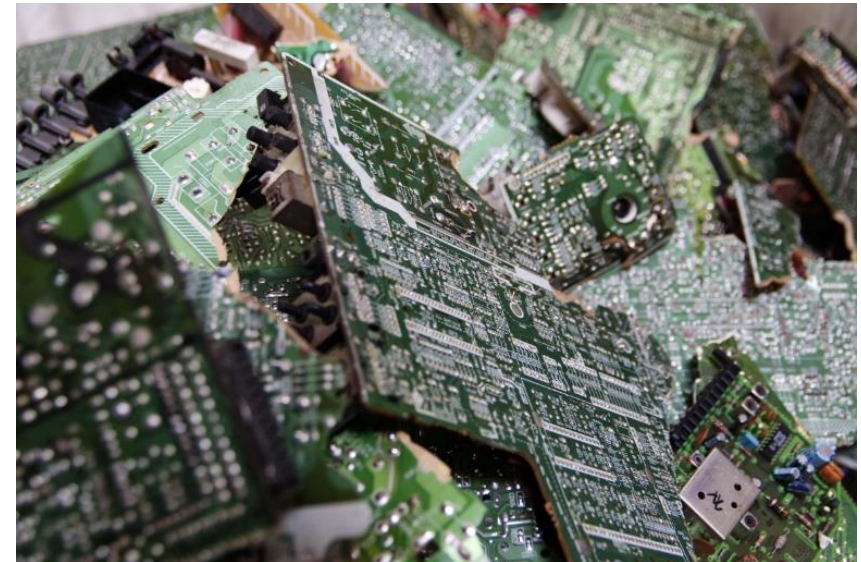
Jäätmekäitleja peab täitma järgmisi tingimusi:

- Keskkonnakaitseluba
- Probleemtooteregistris registreering
- Leping tootjate ühendusega
- Teostab korduskasutust ja/või korduskasutuseks ettevalmistamist

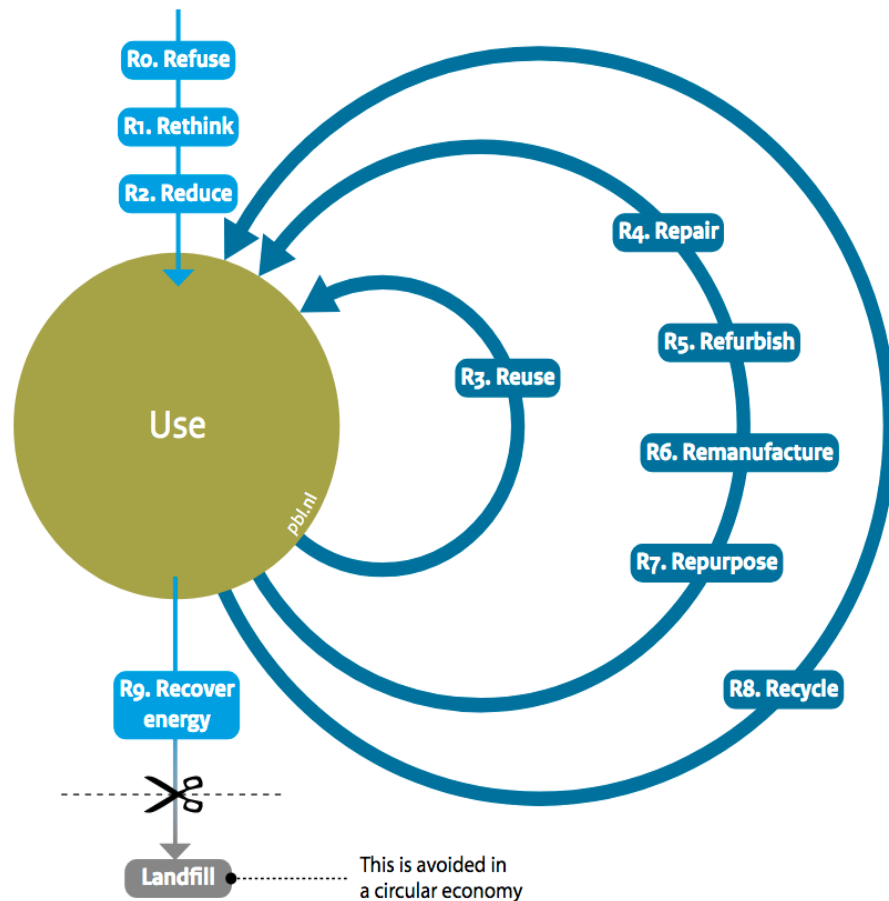
Jäätmekäitleja valimine

1. Probleemtoodetest tekkinud jäätmete käitluse vastutus on tootjal ja probleemtoodetest tekkinud jäätmete jäätmekäitlejal.
2. Jäätmekäitlejal peab olema kompetents ja võime teostada jäätmete käitlust ning täita nõutud sihtarve.
3. Jäätmekäitlejal on leping tootjate ühendusega või PROTOs registreering.

Ringmajandus

Circular economy: more than recycling

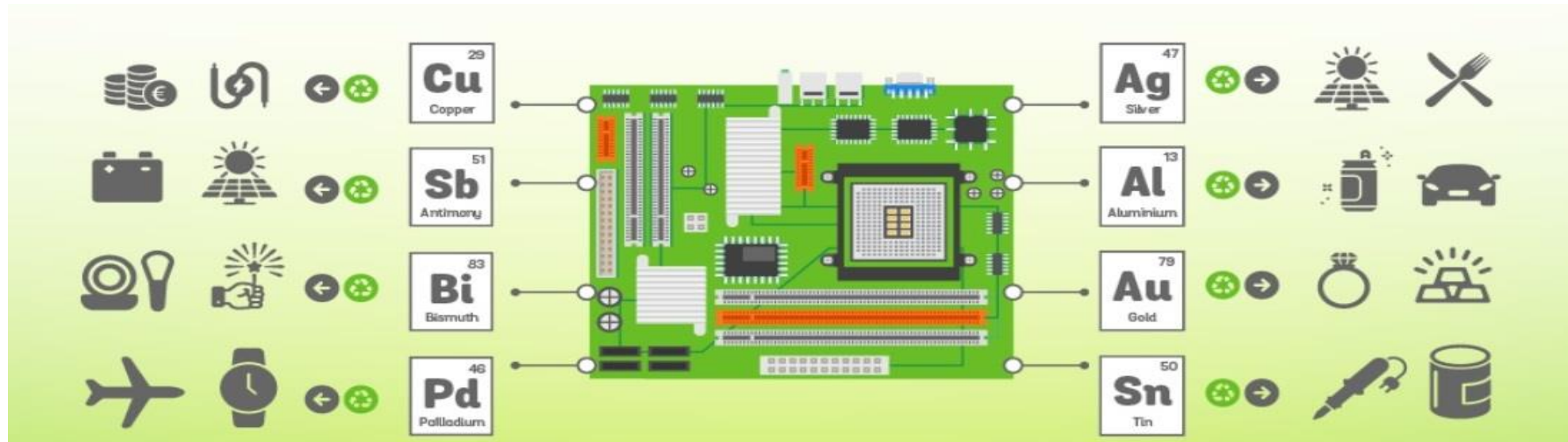
- R0 keeldumine (*refuse*)
- R1 ümberkujundamine (*rethink*)
- R2 vähendamine (*reduce*)
- R3 korduskasutus (*reuse*)
- R4 parandamine (*repair*)
- R5 renoveerimine (*refurbish*)
- R6 taastootmine (*remanufacture*)
- R7 kasutusotstarbe muutmine (*repurpose*)
- R8 ringlussevõtt (*recycling*)
- R9 energiakasutus (*recover energy*)

EL kestlik tootepoliitika

- Vastupidavus ja korduskasutatavus
- Uuendatavus ja parandatavus
- Ohtlike ainete sisaldus
- Ressursitõhusus
- Ringmaterjali kasutus
- Taastootmine ja kvaliteetne ringlussevõtt
- Ärimudelid (toode kui teenus, jagamisplatvorm)
- Tooteteabe digitaliseerimine

Materjaliringlus – teisene tooraine /ringmaterjal

- ❑ Elektri- ja elektroonikaseadmetes sisaldavad väärtuslikke kriitilisetähtusega tooraineid (nt koobalt, liitium ja looduslik grafiit).
- ❑ 2019. a. tekkinud e-jäätmetes sisalduva tooraine väärtus oli umbes 51 miljardit eurot

Õige valik

- Toetab kestlikku tootepoliitikat
- Toetab korduskasutuseks ettevalmistamist.
- Ressursside tõhusat kasutamist ning väärtuslike teiseste toorainete saamist.
- Vähendab illegaalset käitlust.

Korduskasutuseks ettevalmistamine toetab:

- Säästvat tarbimist ja tootmist
- Jäätmete tekke vältimist
- Vähendab jäätmete kõrvaldamist

Tootjate ühendused

Tootjate ühendused:

□ MTÜ EES-Ringlus + Ekogaisma Eesti OÜ

□ MTÜ Eesti Elektroonikaromu

* Tootjate ühenduste põhitegevuseks on probleemtoodete kogumine ja taaskasutamise korraldamine vastavalt õigusaktides sätestatud nõuetele

Probleemtooteregister

Rain Päären

rain.paaren@envir.ee

[Probleemtooteregister \(envir.ee\)](http://envir.ee)

KESKKONNAMINISTERIUM

Tänan!

